

3. март 2012

МАНИФЕСТ ИЗ ВИЛАМУРЕ

1. МЕДЕЛова тежња надахнута је моделом грађанског друштва: главни циљеви овог Удружења су да у свим условима обезбеђује независност судске власти, како у односу на било коју другу власт тако и у односу на био чији посебан интерес, да обезбеди безусловно поштовање вредности демократије и владавина права, да брани права мањина и различитост ради друштвеног ослобађања најслабијих.

Заштита независности правде у циљу једнакости грађана пред законом

2. Остваривост ових права зависи од људи и институција надлежних за њихову примену. Нарочито је улога правосуђа да осигура основна права и процесуира криминалне активности. У кризи, улога управних и финансијских судова је суштинска за обезбеђење законитости и правилности расподеле јавних добара.

3. Правда се урушава када је злоупотребљавају друге власти - политичке, економске или медији. Независност судске власти од суштинског је значаја за једнакост грађана пред законом.

4. Препорука Комитета министара Савета Европе о независности, ефективности и улози судија, као и она о улози јавног тужилаштва у систему кривичног правосуђа представља минимум стандарда, што је од суштинског значаја за међусобно поверење судија и тужилаца у државама чланицама МЕДЕЛА.

5. Овај минимум је корисно допуњен мишљењима Саветодавих већа европских судија и тужилаца, посебно Декларацијом из Бордоа из 2009 (" Судије и тужиоци у демократском друштву") и Магном Картом судија, усвојеном 2010.

6. Тужилаштво мора да има, у свим европским државама, статус судске власти да би се борило против криминала и обезбедило једнакост свих пред законом, што је дефинисано судском праксом Европског суда за људска права.

7. Да би извршавали своје задатке, судије и тужиоци морају да имају одговарајућа средства и услове које је држава дужна да обезбеди. Њихова плата мора бити на таквом нивоу да их ослободи притиска. Са тим у вези, Европска комисија за ефикасност правосуђа

Савета Европе (СЕПЕЖ) истиче забрињавајуће разлике у средствима која стоје на располагању правосудним системима европских држава.

8. Најзад, делотворност правде не може бити повезана са распрострањеним тржишним моделом. Општеприхваћени системски показатељи усмерени на резултате, учинке и захтеве за ефикасношћу не би требало да потру основне принципе правичног суђења.

Заштита социјалних права

9. По виђењу МЕДЕЛ-а, улога судија мора да буде посебно значајна када је реч о социјалним питањима, као што су борба против друштвених неједнакости и заштита сиромашних, јер "између богатих и сиромашних, између јаких и слабих, слобода угњетава, а закон ослобађа"¹.

10. Филадельфијска декларација, дефинишући циљеве Међународне организације рада, истакла је нарочито следеће принципе: рад није роба, слобода изражавања и удруживања су од суштинског значаја за стални напредак, сиромаштво је опасност за било чији напредак. Коначно, сва људска бића, без обзира на расу, верска убеђења или пол, имају право на материјални и духовни развој у условима слободе и достојанства, економске сигурности и једнаких могућности.

11. Европска социјална повеља, чији је педесети рођендан обележио Савет Европе 2011, гарантује права на становање, здравље, образовање, запошљавање, правну и социјалну заштиту, проток људи и на недискриминацију.

12. Повеља о основним правима Европске уније признаје скуп личних, грађанских, политичких, економских и социјалних права за грађане ЕУ.

13. Тренутни проблеми у Европи нису настали због примене ових права. Међутим, они коинцидирају са недовољном државном контролом финансијске сфере и криминалном злоупотребом одређених ресурса. Зато тренутна економска криза не оправдава преиспитивање социјалних стандарда.

14. Ниједна економска слобода или правило конкуренције не би требало да имају приоритет над основним социјалним правима. У случају спора, основна социјална права треба да превладају. Транснационалне компаније морају да буду подвргнуте владавини права.

Борба против корупције

15. Пљачкање јавних средстава оправдава интензивирање борбе против корупције. Посебно је од суштинског значаја омогућити пуни утицај Конвенцији УН против корупције (Мерида конвенција), Конвенцији Савета Европе против корупције у кривичним и грађанским стварима и Бриселској конвенцији о борби против корупције која обухвата званичнике Европске уније или држава чланица.

16. Борба против корупције и превара треба такође да буде појачана у спровођењу политике против пореских рајева и против финансијске непровидности, посебно у вези са фантомским компанијама.

17. Стварање канцеларије Европског јавног тужиоца, предложено 1997 и покренуто Лисабонском повељом, мора коначно да буде остварено. Шпанско председништво је 2010 предложило да се направи Канцеларија Европског јавног тужиоца, који ће у почетној фази бити одговоран за истраживање превара и спекулација евром, затим, у другом кораку, за истрагу и покретање кривичног поступка за прекограничне злочине, као што су трговина људима, трговина дрогом или тероризам. Овај предлог требало би остварити у оквиру појачане сарадње.

18. Коначно, основна правила о правном и кривичном поступку морају постати јединствена, а начин одузимања имовине проистекле кривичним делом и њеног враћања друштву мора се даље развити. Ненаменски дуг мора бити оспорен.

З а к љ у ч а к

19. Суочена са кризом, више него икада, правда мора да буде у стању да очува обећања дата законима и конвенцијама за заштиту основних права.

20. Решење није у напуштању права, већ у мобилизацији за њихову одбрану. Европске судије и тужиоци треба да покрену све замисливе снаге закона ради стварања и очувања заједнице вредности које почивају на слободи и једнакости свих у достојанству и правима.

Чланови MEDELa: Association Syndicale des Magistrats –ASM (Белгија); Magistratuur & Maatschappij (Белгија); Eteria Elinon Dikastikon Litourgon Gia ti Demokratia ke tis Elefteries (Грчка); Magistratura democratica - MD (Италија); Movimento per la Giustizia (Италија); Association des juges chypriotes (Кипар); Neue Richtervereinigung – NRV (Немачка); Bundesfachausschuss; Richter und Staatsanwälte in Vereinigten Dienstleistungsgewerkschaft - VER.DI (Немачка); IUSTITIA (Пољска); Stowarzyszenie Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej - SPRP (Пољска); Associação sindical dos Juizes Portugueses - ASJP (Португалија); Sindicato dos Magistrados do Ministério Público - SMMP (Португалија); Uniunea Nationala a Judecatorilor din România (Румунија); Društvo sudija Srbije - JAS (Србија); Udruženje javnih tužilaca i zamenika javnih tužilaca Srbije - PAS (Србија); Yargıçlar ve Savcılar Birliği - YARSAV (Турска); Syndicat de la Magistrature - SM (Француска); Soudcovská Česká Republiky (Чешка република), Unie statních zástupců České republiky (Чешка република); Jueces para la democracia - JpD (Шпанија); Union progresista de Fiscales - UpF (Шпанија)

¹ Henri Lacordaire